

מדינת ישראל
בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

ערר (ת"א) 1078-15

בית הדין לעררים בתל אביב
בפני כב' הדיין דותן ברגמן

העורר: צ'וקומה אולומצ'וקו פרשס
ע"י ב"כ עו"ד גיא דוד

נ ג ד

המשיב: משרד הפנים - רשות האוכלוסין וההגירה
ע"י הלשכה המשפטית, עו"ד ליאורה דסטה בלאי

החלטה

ערר כנגד החלטת המשיב מיום 4.1.15 שלא לבחון את בקשת המקלט שהגיש העורר.

1. העורר הוא אזרח ניגריה, יליד שנת 1973, אשר נכנס לישראל לראשונה ביום 28.8.10 באשרת תייר תקפה לשבוע, ונותר לשהות בישראל שלא כדין.
2. ביום 27.9.10 הגיש העורר בקשה לקבלת מקלט מדיני, בטענה לפיה אביו נרצח בניגריה, והוא נחטף לצורך סחיטת דמי כופר מאימו.
3. המשיב ערך לעורר ראיון בסיסי לצורך בירור טענותיו, וביום 26.6.11 דחה את בקשת המקלט על הסף, מאחר וטעמי בקשתו לא עומדים בקריטריונים הקבועים באמנת הפליטים (להלן: "בקשת המקלט הראשונה").
4. על אף דחיית בקשתו, לא עזב העורר את ישראל, וביום 9.8.11 נעצר, ולאחר שהונפקו לו צווי הרחקה ומשמורת הורחק מישראל ביום 28.9.11.
5. ביום 12.11.14 נכנס העורר למדינת ישראל בשנית, זו הפעם באשרת תייר ל-15 יום.
6. ביום 25.11.14 פנה העורר אל המשיב בכדי להגיש בקשת מקלט נוספת, זו הפעם בטענה כי בעת עבודתו בניגריה כמאבטח מטעם מפלגת אופוזיציה (לאחר שהורחק מישראל), נחשד במעורבות בירי כלפי בנו של מושל המדינה, וכן במעורבות ברצח שר החקלאות הניגרי, ומשכך הוא נרדף בארצו על רקע דעה פוליטית (אמיתית או מיוחסת) (להלן: "בקשת המקלט השנייה").

מדינת ישראל
בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

7. דא עקא, המשיב סירב לקבל את בקשת המקלט השניה, בשל דחיית בקשת המקלט הראשונה.
8. כנגד החלטת המשיב, הגיש העורר את ערר (ת"א) 2482-14 במסגרתו ביקש לכפות את המשיב לדון בבקשת המקלט השניה, וביום 17.12.14 הודיע המשיב כי הוא מסכים שהעורר יגיש את הבקשה, תוך שציון כי: **"מכיוון שכבר ניתנה החלטה "חלוטה" אשר דוחה את הבקשה, תבחן בקשתו הנוספת למקלט רק במידה שתגלה שינוי נסיבות מהותי שיש לבוחנו לעומק, כאשר הנטל להוכחת שינוי זה מוטל כולו על כתפי העורר"**. לאור הודעה זו, נמחק הערר.
9. ביום 4.1.15 נמסרה לעורר החלטת המשיב לפיה החליט לדחות את הבקשה, וזאת לאחר שמצא כי העורר לא המציא ראיות למעורבות בתקריות בארצו, וכי המתין בארצו מס' חודשים לאחר התקריות, ויצא את ארצו כדין, תוך שימוש בדרכונו.
10. כנגד החלטה זו הוגש הערר שבכותרת, במסגרתה נטען כי המשיב הפר את הסכמתו במסגרת הערר הקודם, וכי מוטל היה עליו לדון בבקשת המקלט, ולא לדחותה על הסף ללא קיום ראיון.
11. לאחר שקראתי את נימוקי כתב תשובתו של המשיב, ושמעתי את טענות הצדדים בדיון שהתקיים בפני, מצאתי כי דין הערר להתקבל.
12. במסגרת נוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל, לא הותוותה הדרך בה מוטל על המשיב לבחון את עניינו של מי אשר מעלה בקשת מקלט, לאחר שבקשה קודמת שהגיש נדחתה כבר. במסגרת ע"מ 4922/12 פלוניס (חוף השנהב) נ' משרד הפנים, 7.7.13, נבו, נדרש בית המשפט העליון לשאלה זו, וקיבל באופן עקרוני את עמדת המשיב לפיה **"במקרים מסוג זה יש לאפשר פתיחה מחודשת של בקשת המקלט רק "מקום בו לכאורה קיים שינוי נסיבות מהותי שיש לבוחנו לעומק" כאשר הנטל להוכיח את השינוי האמור מוטל על שכמו של מבקש המקלט"**, תוך שנקבע כי עמדה זו מתיישבת גם עם הנחיות האו"ם, וכן עם כללי המשפט המינהלי (שם, בפסקאות 23-25 לחוות דעת כב' השופט דנציגר). עם זאת, בית המשפט העליון לא קבע במסגרת פרשה זו מהם הכללים הפרוצדוראליים לצורך בחינת 'בקשת מקלט שניה', ועיון בפסק הדין מעלה כי העתירות נדחו לאחר שהמשיב נאות לקיים ראיונות חוזרים לחלק מהמעוררים.
13. בנסיבות העניין, מצאתי כי אף בעניינו יש לקיים לעורר ראיון בטרם יקבל המשיב את החלטתו.

מדינת ישראל
בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

14. כאמור לעיל, במסגרת הערר הקודם, התחייב המשיב לבחון את בקשת המקלט השניה שהגיש העורר "במידה שתגלה שינוי נסיבות מהותי שיש לבוחנו לעומק, כאשר הנטל להוכחת שינוי זה מוטל כולו על כתפי העורר".

15. בענייננו, קשה לחלוק על כך שחל שינוי נסיבות מהותי המבחין בין הבקשה הראשונה לבין הבקשה השניה. בעוד שהבקשה הראשונה עסקה בארועים בעלי גוון פלילי מהם סבל העורר (חטיפה לצורך דרישת כופר), הטענה במסגרת הבקשה השניה היא כי העורר נרדף על רקע השקפה פוליטית, בשל ארועים שאינם קשורים בדבר לאלו שהעלה במסגרת הבקשה הראשונה.

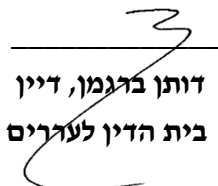
16. משהוכח שינוי הנסיבות המהותי (בכל הנוגע לטענות העורר), מוטל היה על המשיב לקבל את בקשת העורר ולדון בה, והוא לא רשאי היה לדחותה ללא קיום ראיון, ובהסתמך על מיעוט ראיות ותמיהות אשר פורטו בהחלטתו. על המשיב מוטל היה לקיים לעורר ראיון לצורך בחינת אותן תמיהות, ולאפשר לעורר ליתן מענה לתמיהות אלה, באופן שהיה מאפשר למשיב לקבל החלטה מושכלת.

17. ודוק- אין פרוש ההחלטה דכאן כי על המשיב מוטל לפעול בהתאם למלוא תגי ודקדוקי נוהל הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל, כאילו היתה בקשת העורר הנוכחית בקשת המקלט הראשונה שהגיש. עם זאת, אל נוכח התחייבות המשיב במסגרת הערר הראשון, ולאחר שהעורר הוכיח כי בקשת המקלט השניה שהוא מבקש להגיש אינה מהווה 'מחזור' של בקשת המקלט הראשונה שנדחתה, ובהתחשב בזהירות המופלגת בה יש לנקוט במהלך בחינת בקשות מקלט, לא מצאתי כי החלטת המשיב לדחות על הסף את הבקשה ללא קיום ראיון הינה סבירה, על אף שהקשיים עליהם הצביע המשיב הינם מובנים.

18. אשר על כן הערר מתקבל, במובן זה שהחלטת המשיב מיום 4.1.15 מבוטלת. המשיב יקלוט את בקשת המקלט של העורר, יזמן את העורר לראיון, ויקבל החלטה מושכלת בבקשתו. עד למסירת החלטת המשיב לא ינקטו הליכי אכיפה כנגד העורר.

19. אין צו להוצאות.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי בתל-אביב, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 45 יום.
ניתנה היום, 30 באוגוסט 2015, ט"ו באלול התשע"ה, בהעדר הצדדים.

דוֹב בֶּן-גֻּרִיּוֹן, דִּיין
בית הדין לעררים